

ISSN 2616-678X

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің

ХАБАРШЫСЫ

ВЕСТНИК

Евразийского национального
университета имени Л.Н. Гумилева

BULLETIN

of the L.N. Gumilyov
Eurasian National University

ФИЛОЛОГИЯ сериясы

Серия **ФИЛОЛОГИЯ**

PHILOLOGY Series

№2 (123) / 2018

1995 жылдан бастап шығады

Издается с 1995 года

Founded in 1995

Жылына 4 рет шығады

Выходит 4 раза в год

Published 4 times a year

Астана, 2018

Astana, 2018

Бас редакторы **Дихан Қамзабекұлы**
филология ғылымдарының докторы, проф. (Қазақстан)

Бас редактордың орынбасары **Шолпан Жарқынбекова**
филология ғылымдарының докторы, проф. (Қазақстан)

Редакция алқасы

Аскер оғлы Рамиз	ф.ғ.д., проф. (Әзербайжан)
Ақматалиев Абдылдажан	ф.ғ.д., проф. (Қырғызстан)
Бахтикиреева Улданай	ф.ғ.д., проф. (Ресей)
Беженару Людмила	ф.ғ.д. проф. (Румыния)
Бейсембаева Жанаргүл	ф.ғ.к., (Қазақстан)
Біжкенова Айгүл	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Жақыпов Жантас	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Журавлева Евгения	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Жаң Динжиң	PhD, проф. (Қытай)
Ескеева Мағрипа	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Ержласун Гүлжанат	PhD, ассос. проф. (Түркия)
Қасқабасов Сейіт	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Негимов Серік	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Нұрғали Қадиша	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Нуриева Фануза	ф.ғ.д., проф. (РФ, Татарстан)
Райхл Карл	ф.ғ.д., проф. (Германия)
Рахманов Носимхан	ф.ғ.д., проф. (Өзбекстан)
Риверс Уильям Патрик	PhD, проф. (АҚШ)
Сәтенова Серікгүл	ф.ғ.д. проф. (Қазақстан)
Султанов Казбек	ф.ғ.д., проф. (Ресей)
Тәжібаева Сәуле	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Хисамитдинова Фирдаус	ф.ғ.д., проф. (РФ, Башқұртстан)
Чернявская Валерия	ф.ғ.д., проф. (Ресей)
Шәріп Амантай	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Шәріпова Гүлбану	ф.ғ.к., қауымд. проф. (Қазақстан)
Экиджи Метин	PhD, проф. (Түркия)
Янковский Генрих	PhD, проф. (Польша)

Редакцияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Сатпаев к-сі, 2, 408 б.

Тел.: (7172) 709-500 (ішкі 31413)

E-mail: vest_phil@enu.kz

Жауапты редактор, компьютерде беттеген Құрманғалиев Ілияс

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысы. ФИЛОЛОГИЯ сериясы

Меншіктенуші: ҚР БжҒМ «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» ШЖҚ РМК

ҚР Ақпарат және коммуникациялар министрлігінде 27.03.2018 ж. №16996-Ж тіркеу куәлігімен тіркелген.

Мерзімділігі: жылына 4 рет.

Тиражы: 35 дана

Типографияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Қажымұқан к-сі, 12/1, тел.: (7172)709-500 (ішкі 31413)

© Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті

Editor-in-Chief **Dihan Kamzabekuly**
Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)

Deputy Editor-in-Chief **Zharkynbekova Sholpan**
Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)

Editorial board

Asker ogly Ramiz	Doctor of philology, Prof. (Azerbaijan)
Akmataliyev Abdildajan	Doctor of philology, Prof. (Kyrgyzstan)
Bakhtikireeva Uldanai	Doctor of philology, Prof (Russia)
Beisembayeva Zhanargul	Can. of philology, (Kazakhstan)
Bezhenaru Lyudmila	Doctor of philology, Prof (Romania)
Bizhkenova Aigul	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Chernyavskaya Valeriya	Doctor of philology, Prof. (Russia)
Erzhiasun Güljanat	PhD, assos. Prof (Turkey)
Yeskeyeva Magripa	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Henryk Jankowski	PhD, Prof. (Poland)
Kaskabassov Seit	Doctor of philology, Prof (Kazakhstan)
Khisamitdinova Firdaus	Doctor of philology, Prof. (RF, Bashkortostan)
Metin Ekiji	PhD, Prof. (Turkey)
Negimov Serik	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Nurgali Kadisha	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Nurieva Fanuza	Doctor of philology, Prof. (RF, Tatarstan)
Reichl Karl	Doctor of philology, Prof. (Germany)
Rakhmanov Nasimhon	Doctor of philology, Prof. (Uzbekistan)
Rivers William Patrick	PhD, Prof. (USA)
Satenova Serikkul	Doctor of philology, Prof (Kazakhstan)
Sultanov Kazbek	Doctor of philology, Prof. (Russia)
Sharip Amantay	Doctor of philology, Prof (Kazakhstan)
Sharipova Gulbanu	Can. of philology, assos. Prof. (Kazakhstan)
Tazhybayeva Saule	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Zhakypov Zhantas	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Zhang Dingjing	PhD, Prof. (China)
Zhuravleva Yevgeniya	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)

Editorial address: 2, Satpayev str., of.408, Astana, Kazakhstan, 010008
Tel.: (7172) 709-500 (ext. 31413)
E-mail: vest_phil@enu.kz

Executive editor, computer layout: Ilyas Kurmangalyev

Bulletin of the L.N.Gumilyov Eurasian National University PHILOLOGY Series

Owner: Republican State Enterprise in the capacity of economic conduct «L.N.Gumilyov Eurasian National University» Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan

Registered by Ministry of Information and Communication of the Republic of Kazakhstan. Registration certificate No 16996-Ж from 27.03.2018

Periodicity: 4 times a year Circulation: 35 copies

Address of printing house: 12/1 Kazhimukan str., Astana, Kazakhstan 010008; tel.: (7172) 709-500 (ext.31413)

© L.N.Gumilyov Eurasian National University

Главный редактор **Дихан Камзабекулы**
доктор филологических наук, проф. (Казахстан)

Зам. главного редактора **Шолпан Жаркынбекова**
доктор филологических наук, проф. (Казахстан)

Редакционная коллегия

Аскероглы Рамиз	д.ф.н., проф. (Азербайджан)
Акматалиев Абдылдажан	д.ф.н., проф. (Киргизстан)
Бахтикиреева Улданай	д.ф.н., проф. (Россия)
Беженару Людмила	д.ф.н., проф. (Румыния)
Бейсембаева Жанаргуль	к.ф.н., (Казахстан)
Бижкенова Айгуль	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Жакыпов Жантас	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Жан Динжин	PhD, проф. (Китай)
Журавлева Евгения	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Ескеева Магрипа	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Ержласун Гульжанат	PhD, ассос. проф. (Турция)
Каскабасов Сейит	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Негимов Серик	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Нургали Кадиша	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Нуриева Фануза	д.ф.н., проф. (РФ, Татарстан)
Райхл Карл	д.ф.н., проф. (Германия)
Рахманов Насимхон	д.ф.н., проф. (Узбекистан)
Риверс Уильям Патрик	PhD, проф. (США)
Сатенова Серикгуль	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Султанов Казбек	д.ф.н., проф. (Россия)
Тажибаева Сауле	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Хисамитдинова Фирдаус	д.ф.н., проф. (РФ, Башкортостан)
Чернявская Валерия	д.ф.н., проф. (Россия)
Шарип Амантай	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Шарипова Гульбану	к.ф.н., ассос. проф. (Казахстан)
Экиджи Метин	PhD, проф. (Турция)
Янковский Хенрих	PhD, проф. (Польша)

Адрес редакции: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Сатпаева, 2, каб. 408
Тел.: (7172) 709-500 (вн. 31413)
E-mail: vest_phil@enu.kz

Ответственный редактор, компьютерная верстка Ильяс Курмангалиев

Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева. Серия ФИЛОЛОГИЯ
Собственник: РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
Зарегистрирован Министерством информации и коммуникаций РК под номером №16996-Ж от 27.03.2018г.
Периодичность: 4 раза в год
Тираж: 35 экземпляров
Адрес типографии: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Кажимукана, 12/1, тел.: (7172)709-500 (вн.31413)

Мазмұны

<i>Абасилов А.М.</i> Жаңа қазақ әліпбиі: әлеуметтік лингвистикалық мәселелері, оларды шешу жолдары	8
<i>Абдуов М.И., Абдуова Н.М.</i> «Қозы Көрпеш - Баян сұлу» жырының діни мотивтері ..	15
<i>Абдразакова А.А., Ахметова Б.Б., Қасқатаева Ж.А., Бакенова А.М.</i> Сан компонентті кейбір киелі ұғымдардың қалыптасу тарихынан	21
<i>Аймұхамбет Ж.Ә.</i> Мифтік кеңістіктегі <i>адамзат</i> пен <i>пері-зат</i> байланысы және оның көркем әдебиетте бейнеленуі	30
<i>Амангазиева М.К.</i> Л.З. Будаговтың «Түрік-татар сөздерінің салыстырмалы сөздігінің» қазақ лексикографиясындағы орны	38
<i>Аубакирова Г.Т., Володина Е.О., Калиева С.Н.</i> Кәсіби-бағытталған шетел тілін үйренудің тұлғалық-бағытталған тәсілі	44
<i>Байбек А.К.</i> Үкілі Ыбырай – сан қырлы дарын иесі	51
<i>Байбеков С.Н., Шормакова С.М., Аязбекова Э.М.</i> Ұлы Дала көне есептері және оның Бөлтірік шешен шығармашылығындағы көрінісі	63
<i>Гауриева Г.М., Жумабекова Ә.А.</i> Студенттердің тілдік компетенциясын қалыптастыруда аутенттік мәтіндерді қолдану	74
<i>Ерғалиева Райхан</i> Қазіргі заманғы қоғамдағы ұлттық мәдени мұраның проблемалары	76
<i>Жұманбекова Н.З., Кабдушева А.Б.</i> Студенттерде шетелдік құзыреттілікті қалыптастыру	81
<i>Искакова Н.С., Ислам А.</i> Заманауи лингвистикадағы бағалау теориясының дамуы	86
<i>Құзбақова Г.Ж.</i> Қазақ әдет-ғұрыптық ән ырғақтылығындағы сөз просодикасы	96
<i>Қыдырмолдина М., Нуржанова Ж.</i> Ағылшын тілін үйрену мен оқытудың маңыздылығы	105
<i>Лазухина Л.В., Әбдіғалиева Т.А.</i> У. Шекспирдің «Отелло» пьесасындағы одағайлардың қазақ тіліне аударылуына талдау	109
<i>Нұрдәулетова Б.И.</i> Жыраулар поэзиясы мәтінінің коммуникативтік ерекшелігі	116
<i>Нұржанова Ж.Д., Дадехан Ж.Б.</i> Интернет көмегімен ағылшын және қазақ тілінің сөздік қорын оқыту әдістемесі	123
<i>Нұржаубек А.</i> Қазіргі әлемдік және отандық лингвистикадағы фрейм туралы ізденістер	129
<i>Оспанова А.К., Турдығылова А.К., Бакенова А.М.</i> Шетел тілі мұғалімдерінің рефлексивті қабілеттіліктерін дамуы	139
<i>Тұрысбек Р.</i> Ұлттық тіл табиғаты: әліпби мәні мен эволюциясы (<i>Латын графикасына негізделген қазақ тілі әліпбиінің тарихы мен даму үрдістері туралы</i>)	146
<i>Рысбаева Г.Қ., Исаева Ж.Т., Тұңғышбаева Ғ.Ж.</i> Ғаламның тілдік «культ» концептісі	155
<i>Сәрсекенова Қ.Қ., Меліс А.М., Тойбекова С.Р.</i> Филология мамандығы бойынша білім алушыларды компьютерлік технология бағытында оқыту	166
<i>Шаймерденова Н.Ғ.</i> Қазақстандағы татарлардың тарихы, тілі, мәдениеті	173
<i>Жазбадерек.</i> Гуманитарлық ғылымдарға саясимәдениет әлемінде заманауи зерттеу	185
<i>Рәсімдеу үлгісі</i>	188

Contents

<i>Abasilov A.M.</i> New Kazakh Alphabet: Sociolinguistic Problems and Their Solutions	8
<i>Abduov M.I., Abduova N.M.</i> Religious Motifs in “Kozy Korpesh – Bayan Sulu” Poem	15
<i>Abdrzakova A.A., Akhmetova B.B., Kaskatayeva Zh.A., Bakenova A.M.</i> From History of Development of Some Sacral Concepts with Numerical Component	21
<i>Aimukhambet Zh.A.</i> The interdependence of humanity with the fairy in the mythical space and its reflection in the artistic literature	30
<i>Amangazyieva M.K.</i> L.Z.Budagov’s «Comparative Dictionary of Turkish-Tatar Words» in Kazakh Lexicography	38
<i>Aubakirova G.T., Volodina E.O., Kalieva S.N.</i> Personally-Oriented Approach in Teaching Professionally-Oriented Foreign Language	44
<i>Baibek A.K.</i> Ykili Ybray – Versatile Master of Transformations	51
<i>Baybekov S.N., Shormakova S.M., Ayazbekova I.M.</i> Ancient Tasks of the Great Steppe and Their Place in Boltirik Sheshen’s Work	63
<i>Gauriyeva G.M., Zhumabekova A.A.</i> Use of Authentic Texts for Formation of Students’ Linguistic Competence	74
<i>Yergaliyeva Rakhan</i> The Problem of National Cultural Heritage in Modern Society	76
<i>Zhumanbekova N.Z., Kabdusheva A.B.</i> Formation of Foreign Competencies in Students	81
<i>Iskakova N.S., Islam A.</i> Development of Evolution Theory in Modern Linguistics	86
<i>Kuzbakova G.Zh.</i> Prosody of the Word in Kazakh Ritual Song Rhythmics	96
<i>Kydyrmoldina M.S., Nurzhanova Zh.D.</i> The Importance of Learning and Teaching English Language	105
<i>Lazukhina L.V., Abdygalieva T.A.</i> Analysis of the translations of U. Shakespeare’s «Othello» plays in the Kazakh language	109
<i>Nurdauletova B.I.</i> Communicative Peculiarities of the Bard Texts	116
<i>Nurzhanova Zh.D., Dadekhan Zh.B.</i> Teaching English and Kazakh vocabulary by means of the Internet	123
<i>Nurzhaubek A.</i> Frame Research in the Modern World and Domestic Linguistics	129
<i>Ospanova A.K., Turdygylova G.D., Bakenova A.M.</i> Development of Reflexive Abilities of Foreign Languages Teacher	139
<i>Turysbek R.</i> Kazakh Inscription is Spirituality (About the history and trends of the Kazakh language based on Latin graphics)	146
<i>Rysbayeva G.K., Issayeva Zh.T., Tungushbayeva G.Zh.</i> Concept of “Cult” in Linguistic Picture of the World	155
<i>Sarekenova K.K., Melis A.M., Toybekova S.R.</i> Training Graduates of Philology Specialty in the Field of Computer Technology	166
<i>Shaymerdinova N.G.</i> The History, Language and Culture of Tatars in Kazakhstan	173
Chronicle. Modern research on humanitarian sciences in the polycultural peace	185
Template	188

Содержание

<i>Абасилов А.М.</i> Новый казахский алфавит: социолингвистические проблемы, пути их решений	8
<i>Абдуов М.И., Абдуова Н.М.</i> Религиозный мотивы в лиро-эпическом произведений «Козы Корпеш – Баян сулу»	15
<i>Абдразакова А.А., Ахметова Б.Б., Каскатаева Ж.А., Бакенова А.М.</i> Из история развития некоторых сакральных понятий с компонентами числительных	21
<i>Аймухамбет Ж.А.</i> Взаимосвязь человечества с феи в мифическом пространстве и его отражение в художественной литературе	30
<i>Амангазиева М.К.</i> Роль «Сравнительного словаря турецко-татарских наречий» Л.З. Будагова в казахской лексикографии	38
<i>Аубакирова Г.Т., Володина Е.О., Калиева С.Н.</i> Личностно-ориентированный подход в обучении профессионально-ориентированному иностранному языку	44
<i>Байбек А.К.</i> Үкілі Ыбырай – многоликий мастер перевоплощений	51
<i>Байбеков С.Н., Шормакова С.М., Аязбекова Э.М.</i> Древние задачи Великой Степи и их место в творчестве Болтирик шешена	63
<i>Гауриева Г.М., Жумабекова А.А.</i> Использование аутентичных текстов при формировании языковой компетенции студентов	70
<i>Ергалиева Р.А.</i> Проблемы национального культурного наследия в современном социуме	76
<i>Жуманбекова Н.З., Кабдушева А.Б.</i> Формирование иноязычных компетенций у студентов	81
<i>Искакова Н.С., Ислам А.</i> Развитие теории оценки в современной лингвистике	86
<i>Құзбақова Г.Ж.</i> Просодика слова в казахской обрядовой песенной ритмике	96
<i>Қыдырмолдина М., Нуржанова Ж.</i> Важность обучения и преподавания английского языка	105
<i>Лазухина Л.В., Абдигалиева Т.А.</i> Анализ перевода на казахский язык междометий пьесы У. Шекспира «Отелло»	109
<i>Нурдаулетова Б.И.</i> Коммуникативные особенности текстов жырау	116
<i>Нуржанова Ж.Д., Дадехан Ж.Б.</i> Приемы изучение английской и казахской лексики с помощью интернет	123
<i>Нуржаубек А.</i> Фреймовый подход в современной отечественной и мировой лингвистике	129
<i>Оспанова А.К., Турдыгылова А.К., Бакенова А.М.</i> Развитие рефлексивных умений учителей иностранных языков	139
<i>Турысбек Р.</i> Природа национального языка: сущность и эволюция алфавита (<i>Об истории и тенденциях казахского языка на основе латинской графики</i>)	146
<i>Рысбаева Г.К., Исаева Ж.Т., Тунгышбаева Г.Ж.</i> Концепт «Культ» в языковой картине мира	155
<i>Саркенова К.К., Мелс А.М., Тойбекова С.Р.</i> Обучение выпускников филологических специальностей в области компьютерных технологий	166
<i>Шаймерденова Н.Г.</i> История, язык, культура татар в Казахстане	173
<i>Хроника.</i> Современные исследования по гуманитарным наукам в поликультурном мире ...	185
Образец оформления статьи	188

МРНТИ 16.21.51

Л.В. Лазухина¹, Т.А. Әбдіғалиева²

¹Б.Н. Ельцин атындағы Орал федералдық университеті, Екатеринбург, Ресей

²Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ профессоры, Астана, Қазақстан

(E-mail: ¹luba_laz@mail.ru, ²kafedra_kyaz@enu.kz.)

У. Шекспирдің «Отелло» пьесасындағы одағайлардың қазақ тіліне аударылуына талдау

Андатпа. Сөйлемде сөздің әсерлілігін күшейтетін, субъективтілік мән ендіретін, контексте нақты бір мағынаға ие болатын одағайларды аудару – оңай мәселе емес. Мақалада түпнұсқа мен аударма мәтіндеріндегі одағайлар қызметі талданады. Талдау барысында екі тілдегі формалары мен айтылулары ұқсас одағайларды қолдану арқылы аудару, ағылшын одағайларының қазақ тіліндегі баламаларының көмегімен аудару, бір одағайды басқа одағаймен ауыстыру арқылы аудару, одағайдан тұратын лепті үнді одағай емес эмоционалды бояуы бар, көбінесе балағат, лепті одағай емес сөзбен ауыстыру арқылы аудару, одағайды орнын толтыру тәсілін қолданбай-ақ түсіріп тастау арқылы аудару, шығарманың түпнұсқасында жоқ одағайларды қолдану арқылы аудару сияқты аударманың әртүрлі тәсілдері айқындалды. Қазіргі мәтіндерде одағайлардың не нөлдік деңгейдегі аудармасына, не контекстік бейімделуіне артықшылық берілетіндігі көрініс береді.

Түйін сөздер: сөз таптары, одағайлар, көркем аударма, әсерлілік, бастапқы және екінші қолданыс, эмотивтілік

Әдеби шығармаларды аударушылардың алдында тұратын маңызды мәселелердің бірі – түпнұсқаның ұлттық ерекшелігін жеткізудің баламалылығын табу. Аудармашының міндеті аудармада басқа елде тұратын және басқа мәдениетке жататын адамдарды қоршаған болмыстың түпнұсқалық бейнесін лингвистикалық және стилистикалық ерекшелігін мейілінше сақтай отырып, барынша нақты көрсету болып табылады. Екінші жағынан, аударма оқырманға тиісінше эмоционалды ықпал ету үшін көркем шығарма аударылып отырған тілдің фонетикалық, грамматикалық, орфографиялық және стилистикалық ерекшеліктеріне сәйкес, яғни аударылатын тілдің ұлттық лингвистикалық ерекшеліктері ескеріле отырып ресімделуі керек. Аударма үдерісін өте нақты сипаттаған В.Г. Белинский былай деп мәлімдеді: «Әрбір тіл қасиеттерін бір өзіне тиесілі құралдарды, ерекшеліктерге және қасиеттерге ие басқа суретті немесе сөз тіркесін дұрыс беру үшін кейде оларды толығымен өзгерту керек. Тиісті бейне тиісті фраза сияқты әрқашан сөздердің нақты сәйкестігінен тұрмайды: аударма сөздердің ішкі өмірі түпнұсқаның ішкі өмірімен әйкес болу керек» [1]

Я.И. Рецкердің әділетті ескертулері бойынша бұл сөздің аударма теоретиктерінің жұмысында өте жиі сілтеме жасалынғанына қарамастан, «аударма үдерісі механизмінің әлемдік әдебиетте барынша нақты және терең ашылуын табу қиын» [2]. Бұл міндеттер одағайлар қызметіне қатысты күрделене түседі. Тіл қолданушысына коммуникативтік ықпал ете алатын эмоциялы-экспрессивті бірліктердің көп бөлігі сөздердің тек нақты бір контексте нақты мағынаға ие болатындықтан, бұдан басқа субъективтілігімен сипатталады және эмоциялы бағалау лексикасын тән одағайлармен бұл міндет күрделірек.

Қазақ тіл біліміндегі одағайларды аудару мәселесі қазіргі таңда ғылыми еңбектерде де, аударма теориясына қатысты жұмыстарда да тиісті теориялық негіздеме алмаған. Қазақ және орыс тіліндегі одағайларды аударуда туындайтын қиындықтарды Ш.Ш. Сарыбаев өзінің іргелі еңбегінде атап көрсеткеніне қарамастан, ол бұл фактіні осы екі тілдегі одағайлар арасында қандай да бір параллельдер мен сәйкестіктер жүргізу мүмкіндігінің болмауымен түсіндіреді және бұл көп мағыналы одағайлардың көп мағыналылығын бұдан әрі күрделендіреді деген ой айтады [3]. Басқа зерттеушілердің А. Ыскаков [4],

К.Бейсенбаева [5], Ш.Бектұров [6], Н.Оралбай [7], Қ.Жұбанов [8] еңбектерінде негізгі назар одағайларды топтастыру мәселесіне арналады. Одағайларды топқа жатқызу критерийлерін жасауға назар аударылады.

Одағайлар өз шығу төркініне қарай екі топқа бөлінеді – *алғашқы және екінші мәрте немесе негізгі* және *туынды*. Негізгіге (алғашқы) жай одағайлар жата ма? Бір буыннан тұратын (бір дауысты немесе дауысты мен дауыссыздың тіркесі) және туынды формаларға жатқызуға болмайтын екі буынды сирек кездеседі. Бұл мынадай одағайлар мен олардың нұсқалары: *А! Ә! Ай! Әй! Е! О! Ой! Өй! Мә! Ту! Қан! Бәсе!* және т.б. Бұл одағайлар атаулы сөз таптарымен байланысты емес. Бұл одағайлардың тізімі біршама жабық, ол өте сирек толығып отырады, негізінен басқа тілдерден енген сөздердің есебінен толығады, мысалы: ағылшын тілінен келген қазіргі *вау (wow)*. Екінші (туынды) одағайлар немесе интерактивтер, керісінше, әр түрлі әдебиеттерден үнемі толығып отыратын сөздердің ашық тобы. Әдебиеттердің бірі одағай сөздердің басқа сөз таптарына, көбінесе зат есімге жататын тобына ауысу болып табылады: *Алла! Құдай! Масқара! Сайтан!* және т.б. Кейде одағайдың негізі етістіктен тұрады. Мысалы, туынды одағай *Әттеген-ай!* деген формасындағы есімшеден тұратын *деу* етістігінен жасалған. Оның адыңғы позициясы *Әйт!* одағайы, ал соңғы позициясы *ай* демеулік шылауы (*Әйт+деген+ай*). *Әйт!* одағайының соңғы қатаң дыбысы деген (*теген*) негізінің алғашқы әрпіне әсер етіп, ал соңғы дыбыстық өзгеру *Әттең!* формасының жасалуына әкеліп соғады. Кейбір туынды одағайлар бірнеше негіздердің бірігуі арқылы жасалған [3]. Мысалы *періште, аруақ* мағыналарын білдіретін *пір* сөзінің алдынан *а, я, о, ой* және соңынан *ай, ау* жалғанып, *а-пір(ым)-ай, а-пір(ым)-ау, я-пір(ым)-ай, я-пір(ым)-ау, о-пір(ым)-ай, о-пір(ым)-ау, ой-пір(ым)-ай, ой-пір(ым)-ау* туынды одағайлары жасалады. Интерактив тобының толығыуының басқа жолы – кірме сөздер. Бұрын кірігу орыс тілінен ену арқылы басты жолмен жүзеге асырылған. Соңғы уақытта қазақ тіліне орыс тілімен қатар ағылшын тілінің кейбір екінші мәрте одағайлары еніп жатыр. Одағайлардың көп бөлігі жастар арқылы енеді. Бұл үдеріс киноиндустрияның, компьютердің және Интернеттің пайда болуымен және дамуымен байланысты.

Туынды одағайлармен қатар, негізгі одағайларды аударудағы қиындықтар олардың көп мағыналылығынан туындайды. Қазақ тілінде бір мағыналы одағайлар көп емес. Бұл, мысалы: *Қан! Алақай! Әттеген-ай!* сияқты одағайлар. Көп одағайлар, жағымды ғана емес жағымсыз, кейде екі жақты, яғни бір уақытта кереғар сезімді сезінетін көңіл-күйді білдіретін, бір буынды одағайлардың өзі де көп мағыналы, мысалы жеңілдік және түңілу. Осылай *Әй!* одағайы мен оның *Ай!* нұсқасы ауыруды, наразылықты, кекесінді, күманды, таңданысты және т.б. білдіре алады. *Ойпырмай (Япырмай)!* одағайының он мыңға жуық мағынасы бар. Ол таңданысты, наразылықты, жаратпаушылықты, сөгісті, қорқынышты, ауруды, аяушылықты, мазасыздықты, қуанышты білдіре алады.

Қазіргі уақытта «Қазіргі заманғы аударма прагматикалық ерекшеліктермен ерекшеленеді, екінші жоспардағы баламалығы болғанда, кез келген жоспардың тенденциясы күшейтіледі» [9]. Автордың пікірінше, бұл тенденция, әсіресе, одағайлардың ауысуы арқылы өтеді. Оның ойынша, бірнеше жыл аралығы айырмашылығында орындалған түпнұсқа мен аударманы, яғни екі параллель мәтінді салыстырсақ, одағайлардың қазіргі мәтіндерде мағынасы атаушы сөз таптарын аудару арқылы беріліп, не нөлдік аудармаға ие екендігі, не аударма кезінде одағайлардың контекстік бейімделуіне артықшылық берілетіндігі көрінеді. Зерттеуші әр дәуірде орындалған аудармаларды диахрондық салыстыру қазіргі жағдайларда эмоционалды реңкі аз және кейінгі атаушы сөздермен қайталанатын аудармалар аудару кезінде түсіп қалатындығы, бұның қызықты жайт екендігі және кейінгі зерттеуді қажет ететіндігі жайында тұжырымға келген. Зерттеушінің бұл ойы бізді бірнеше жүз жылдық айырмашылығы бар түпнұсқа мен аударма одағайларды талдау туралы ойға әкеліп соқты. Зерттеу материалы ретінде белгілі қазақ жазушысы, драматургі, академик, филология

ғылымдарының докторы және У.Шекспирдің классикалық шығармаларын аударушы М.О. Әуезовтің қазақ тіліне аудармасы қызығушылық танытты. М. Әуезов орыс тіліне ұлы ағылшын драматургінің «Отелло» және «Асауға тұсау» сияқты пьесаларын аударған. Атақты ағылшын драматургінің шығармашылығы Мұхтар Әуезовтің шығармашылығына да ықпал еткен. Оның халық ауыз әдебиетіндегі екі жас ғашықтың қайғылы тағдырын суреттеген «Еңлік-Кебек» пьесасы Шекспирдің «Ромео мен Джульетта» пьесасындағы Монтекки мен Капулетти отбасыларының арасындағы араздық туралы оқиғаны еске түсіреді.

Біздің мақаламызда 1604 жылы жазылған «Отелло» пьесасындағы және оның 1936 жылғы қазақ тіліндегі аудармасындағы одағайларға салыстырмалы талдау жүргізілді.

Одағайлардың жалпы санын талдау нәтижесінде мәтінде де, оның қазақ тіліндегі аудармасында одағайлар санында айырмашылықтар бар екендігі анықталды. Мысалы, трагедия мәтінінен 72 бастапқы одағайлардың қолданысын, 37 екінші қолданыстағы одағайлардың қызметін анықтадық. Ал аударма мәтінінен тек қана 63 бастапқы одағайларды және 20 екінші одағайларды кездестірдік. Осылайша, шығарма аудармасында түпнұсқаға (109:83) қарағанда одағайлар саны аз. Бұл жайт кейбір ағылшын одағайларының қазақ тіліндегі эквиваленттерін таңдауда қиындықтың туындауымен, кейбір жағдайларда эмоцияны жеткізуде тәсілдердің сәйкес келмеуімен байланысты болу мүмкін.

Одағайларды аударма тәсілдеріне байланысты талдау барысында келесі түрлері анықталды:

1) Екі тілде де формасы мен айтылуы ұқсас одағайларды пайдаланып аудару:

- **Brabantio:** O, my daughter! – **Брабанцио:** О, қызым менің! (1 акт);
- **Cassio:** O, behold... – **Кассио:** О, көріндер мінеки... (2 акт);
- **Othello:** O, blood, Jago, blood! – **Отелло:** О, қан ішем, қан, қан!;
- **Othello:** O, hardness to dissemble! – **Отелло:** О, мекерлік қалай қиын еді! (3 акт);
- **Jago:** O, 'tis the spite of hell... – **Яго:** О, дозақшы жауыздық...;
- **Othello:** O, I see that nose of yours... – **Отелло:** О, тұмсығыңызды көріп тұрмын... (4 акт);
- Desdemona:** O, my fear interprets! – **Дездемона:** О, қорқыныш бәрін де ашты!
- Desdemona:** O, falsely, falsely murder'd... – **Дездемона:** О, жазықсыз өлдім ғой. (5 акт) .
- **Jago:** She gives it out that you shall marry her: do you intend it? – **Яго:** Соның өзі сізге тием дейді ғой.
- **Cassio:** Ha- ha-ha! – **Кассио:** Ха-ха-ха! (4 акт).

Аудармашының осы тәсілді таңдауына екі тілде де барлығына түсінікті сезімді жеткізетін әмбебап одағайлардың болуы себепші. Бұл – шет тілдік ақпаратты барынша нақты және сәйкес жеткізе алатын ең жеңіл, бірақ қолайлы тәсіл.

Алайда аудармада формасы бойынша ұқсас одағайлар сан жағынан ажыратылатын жағдайлар да кездеседі және біздің пікірімізше, қайталаулар санының әр түрлілігі әр түрлі эмоционалдық дәрежені жеткізетіндігі негізсіз:

- **Emilia (to Jago):** And your reports have set the murder on. – **Othello:** O! O! O!
- **Эмилия (Яго):** Сіздың жалған жалаңызбен өлтірген. – **Отелло:** O! O!;
- Othello:** O Desdemona! dead, Desdemona! Dead! O!
- **Отелло:** О Дездемона! Өлген. O,o! O,o! (5 акт)

2) Ағылшын тіліндегі одағайларды қазақ тіліндегі эквиваленттерінің көмегімен аудару:

- **Roderigo:** ‘Sblood, but you will not hear me...

– **Родриго:** Япырай, тындамаған өзің ғой... (2 акт);

- **Jago:** Foh! One may smell in such a will most rank, foul disproportion, thoughts unnatural... – **Яго:** Түү! бұл – таңдаудың ісі, бұзылған ой, нас қиялға ұқсайды... ;

- **Othello:** Ha! Wherefore? – **Оттелло:** A! Here? (3 акт);

- **Cassio:** Alas, poor caitiff! – **Кассио:** Ах, сорлы-ай, десеңші!;

- **Emilia:** Alas, Jago, my lord hath so bewhor’d her... – **Эмилия:** Япыр-ау, ол сайқал деді.

- **Desdemona:** Alas, what ignorant sin have I committed?

– **Дездемона:** Япырмау, менің күнәм не?

- **Jago:** Fie, there is no such man... – **Яго:** Түү, жоқ, ондай адам болмас-ақ. (4 акт);

- **Desdemona:** If you say so, I hope you will not kill me. – **Othello:** Hum!

- **Дездемона:** Өлтірмейсіз, мұндай сөздің артынан! – **Отелло:** Мм... (5 акт).

Аудармашы таңдаған тәсіл пьеса түпнұсқасының кейіпкерлерінен алатын тиісті эмоциялар мен сезімдерді айтарлықтай нақты жеткізуге мүмкіндік беретін ең көп тараған және орынды тәсіл болып табылады.

3) Бір одағайды басқа одағаймен ауыстыру жолымен аудару:

- **Desdemona:** O, but I fear!

- **Дездемона:** Әй, қорқамын... (2 акт);

- **Desdemona:** Alas, why gnaw you so your nether lip?

- **Дездемона:** О, неге ерінді тістейсіз?; (5 акт)

- **Desdemona:** Alas, he is betray’d, and I undone!

- **Дездемона:** О, ол алданған, мен де біттім!; (5 акт)

- **Othello:** O, here it is. – **Отелло:** А, эне келді. (5 акт).

Көп жағдайларда В.С. Джабраилова «контекстік бейімделу» деп атаған пайдаланылып отырған тәсіл қазақ тіліндегі одағайлардың пайдалану ерекшеліктерін ескеріп, түпнұсқадағы эмоционалды атмосфераны сақтайтындықтан, тиімді болып табылады.

Біздің ойымызша, аудармашының 3-актіде А одағайын Отелло: *A, мені алдау ма?* фразасында қолдану Отеллоның *Ha, ha! false to me?* фразасындағы күлкіге еліктеу, қайғы мен сенімсіздікті білдіруде сәйкес келмейді.

4) Одағайлардан тұратын, бірақ эмоционалды реңкі бар лепті үнмен ауыстыру арқылы аудару (тіпті балағат сөздермен де):

- **Othello:** Damn her! O, damn her! – **Отелло:** Қарғыс тисін нас қаншыққа! (3 акт). Егер

аударма теориясында аталған тәсіл қарымақы ретінде танылғанын назарға алсақ, онда аудармашы қолданған тәсіл – бұл сезімдер мен таргедиядағы кейіпкерлердің эмоционалды жағдайларын жеткізудегі әбден негізделген тәсіл. Мысалы, түпнұсқадағы **Cassio:** *O, I have lost my reputation!* Қолданысы аудармада сөйлемдердің қайталау арқылы орны толтырылады: **Кассио:** Абыройым, абыройым, абыройым! (2 акт).

Талдау аударма мәтінінде қарымақы тәсілі қолданылмайтын жағдайлардың кездесетіндігін көрсетті: - **Brabantio:** *Why, wherefore ask you this?* – **Брабанцио:** Бұл не деген тергеулер?;

- **Brabantio:** O heaven! How got she out?

– **Брабанцио:** Үйден қайтып шықты екен? (1 акт);

- **Jago:** O, you are well tun’d now! – **Яго:** Бірлігін бүгін жақсы екен (2 акт);

- **Jago:** Ha, I like not this! – **Яго:** Мынау маған жақпайды!;

- **Emilia:** O, is that all? – **Эмилия:** Барық сол ма? (3 акт).

Біздің пікірімізше, мұндай жағдайларда одағайлардың эмоцияны жеткізу деңгейі төмендейді. Аударма мәтінде кейде түпнұсқада жоқ одағайлар қолданылады, мысалы:

- **Duke and senators:** We are very sorry for it.

– **Дож бен сенатор:** Қап, бәрекелді-ай.

- **Montano:** And 'tis great pity that the noble Moor should hazard such a place as his own second with one of an ingraft infirmity:...

– **Монтано:** Қап, бекзада маврдың орынбасар қызметін өкініш екен, беруі сондай мінді адамға.;

- **Othello:** Cassio did tup her...

– **Отелло:** Е, Кассиомен бірге жатқан сұра өзіңнің байыңнан (5 акт).

Біздің көзқарамыз бойынша жеткізудің эмоционалды мәні біршама бұрмаланады және түпнұсқа мәтінінің ұсынылған үзіндісінде жоқ ақпараттан тұруы мүмкін болғандықтан, аударманың бұл тәсілін қолданбауға тырысу керек, алайда кейде (көрсетілген мысалдардағыдай) одағайларды қолдану сөзге үлкен эмоционалды реңк береді, реципиенттерге үлкен әсер етуге септігін тигізеді.

Одағайларды аудару жағдайларын талдай отыра, 45 одағайлардың түсіп қалуы, көбінесе, одағайлардың О екендігін, 27 одағайларды қосу және 17 түпнұсқадағы одағайлардың контекстік бейімделуін анықтадық. Бұл жағдайда фактілер одағайларды аудару контекст жағдайларына бағынып, айтқан сөздердің эмоционалды контентін дәлме-дәл жеткізу позициясынан жүзеге асырылып, барынша прагматикалық сипатқа ие екендігін көрсетеді.

Біз одағайлардың түпнұсқа мәтіні мен аудармадағы жиынтық санының айырмашылықтары жекелеген жағдайларда екі тілдегі одағайлардың ұқсас формаларының жоқтығына, кейбір одағайлардың әр тілдегі эквиваленттерін табудың қиындығына, қазақ тіліндегі одағайларды қолдану ерекшеліктеріне, шет тіліндегі сөздердің эмоционалды аспектілерін жеткізудегі олардың ролін бағаламауға байланысты деп болжадық.

Біздің көзқарасымыз бойынша, одағайларды аударудағы барынша нақты тәсіл екі тілдегі формалары бойынша ұқсас одағайларды қолданып аудару және мәтіннің эмоционалды атмосферасын тиісінше жеткізуді қамтамасыз ету мақсатында, эквиваленттердің көмегімен аудару болып табылады. Түпнұсқадағы одағайларды эквивалент емес одағайлармен ауыстыру олардың лингвистикалық ерекшеліктерін сақтау мақсатындағы қолданыс екені ескерілсе, негізді деп танылады.

Әр тілде ұқсас формалар мен сәйкес келетін эквиваленттер болмаған жағдайда одағайлардың орнын толтырудың түрлі тәсілдеріне жүгінген жөн. Олай болмаған жағдайда мәтіндердің аудармалары автордың өз туындысын жазуда күткен тиісті эмоционалды әсерін бере алмайды. Алайда ерекше қажеттілік болмаған жағдайда түпнұсқаның өз деңгейіндегі эмоционалдық дәрежесін сақтау мақсатында аударма мәтінде одағайларды түсіру немесе қосу орынсыз болып табылады.

Әдебиеттер тізімі

- 1 Белинский В.Г. Гамлет, принц Датский. Сочинения В. Шекспира. / В.Г. Белинский – Москва: АН СССР, 1953. – С. 424
- 2 Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика // Очерки лингвистической теории перевода. / Я.И. Рецкер – Москва: Р. Валент, 2007. – С. 139-140
- 3 Сарыбаев Ш. Қазақ тіл білімінің мәселелері. Междометие в казахском языке. / Ш. Сарыбаев – Алматы: Абзал-Ай баспасы, 2014. – 640 б.
- 4 Ысқақов А. Қазіргі қазақ тілі. Морфология. – 2-е бас. / А. Ысқақов – Алматы: Ана тілі, 1991. – 482 б.
- 5 Бейсенбаева К.А. Сопоставительная грамматика русского и казахского языков. / К.А. Бейсенбаева – Алматы: Ана тілі, 1994. – 240 с.

- 6 Бектұров Ш.К. Қазақ тілі: лексика, фонетика, морфология, синтаксис: Оқуға түсуші талапкерлерге, студенттерге және оқытушы-мұғалімдерге арналған. / Ш.К. Бектұров – Алматы: Атамұра, 2006. – 336 б.
- 7 Оралбай Н. Қазіргі қазақ тілінің морфологиясы. / Н. Оралбай - Алматы: ЖШС «Инжу-Маржан», 2007. – 377 б.
- 8 Жұбанов Қ. Қазақ тілі жөніндегі зерттеулер. – 3-басылым. / Қ. Жұбанов – Алматы: Мемлекеттік тілді дамыту институты, 2010. – 608 б.
- 9 Джабраилова В.С. К вопросу о переводе междометий с английского языка на русский. // Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук. № 5. / В.С. Джабраилова – Москва, 2016. – С. 313.

Л.В. Лазухина¹, Т.А. Абдығалиева²

¹Уральский федеральный университет имени первого Президента России Б. Н. Ельцина, Екатеринбург, Россия

²Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева, Астана, Казахстан

Анализ перевода на казахский язык междометий пьесы У. Шекспира «Отелло»

Аннотация. Перевод междометий, приобретающих определенное значение в контексте, приносящих субъективность и усиливающих эмоциональность высказывания – задача непростая. В данной статье, анализируются междометия в тексте оригинала и перевода. В ходе анализа выявлены различные способы перевода, такие как перевод с использованием междометий, схожих по форме и произношению в обоих языках, перевод при помощи эквивалентов английских междометий в казахском языке, перевод путем замещения одного междометия другим, перевод с заменой восклицания, содержащего междометие, немждометным, но эмоционально окрашенным, часто бранным, восклицанием, перевод с опущением междометия без применения приемов его компенсации, перевод с использованием междометий, отсутствующих в оригинальном произведении. Обнаруживается, что междометия в современных текстах часто либо имеют нулевой перевод, либо отдается предпочтение контекстуальной адаптации междометия.

Ключевые слова: междометия, эмоциональность, первичные и вторичные междометия, эмотивность.

L.V. Lazukhina¹, T.A. Abdygalieva²

¹B.N.Yeltsin Ural Federal University, Yekaterinburg, Russia

²L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan

Analysis of the translations of U. Shakespeare's «Othello» plays in the Kazakh language

Abstract. The translation of interjections acquiring some meaning in the context, introducing subjectivity and heightening the emotionality of the statements is a rather difficult task. This article analyses interjections in the original text and translation. The analysis revealed different ways of translation, such as the translation with the use of interjections, similar in form and pronunciation in both languages, translation using the English equivalents of the interjections in the Kazakh language, using other interjections, translation by the replacement of exclamations containing the interjection with non-interjectional, but emotionally charged, often abusive exclamation, translation by the omission of interjections without using compensation, translation by using interjections missing in the original work. It is found that often interjections in modern texts either have zero interpretation or the contextual adaptation

of interjections is used.

Key words: interjections, emotionality, primary and secondary interjections, emotiveness

References

- 1 Belinskij V. G. Gamlet, princ Datskij. Sochineniya V. Shekspira. [Hamlet, Prince of Denmark. W. Shakespeare's works]. (AN SSSR, Moscow, 1953. P. 424) [in Russian]
- 2 Recker Y.A. Teoriya perevoda i perevodcheskaya praktika [Theory of Translation and Translation Practice] // Ocherki lingvisticheskoy teorii perevoda [Essays on the linguistic theory of translation]. (R. Valent, Moscow, 2007. P. 139) [in Russian]
- 3 Sarybaev SH. Kazak til biliminin мәселеleri. Mezhdometie v kazahskom yazyke. [Interjection in the Kazakh language]. (Abzal-Aj baspasy, Almaty, 2014. p. 640). [in Kazakh]
- 4 Yskakov A. Kazirge kazak tili. Morfologiya. 2-e bas. [The current Kazakh language. Morphology. 2 edition]. (Ana tili, Almaty, 1991. P. 482) [in Kazakh]
- 5 Bejsenbaeva K. A. Sopostavitel'naya grammatika russkogo i kazahskogo yazykov [Comparative grammar of Russian and Kazakh languages]. (Ana tili, Almaty, 1994. p. 240). [in Russian]
- 6 Bekturov SH. K. Kazak tili: leksika, fonetika, morfologiya, sintaksis: Okuga tysushi talapkerlerge, studentterge zhehne okytushy-mugalimderge arnalgan [Kazakh language: vocabulary, phonetics, morphology, syntax: Designed for applicants, students and teachers]. (Atamura, Almaty, 2006. P. 336). [in Kazakh]
- 7 Oralbaj N. Kazirgi kazak tilinin morfologiyasy [The current Kazakh morphology]. (ZHSHS «Inzhu-Marzhan», Almaty, 2007. p. 377). [in Kazakh]
- 8 Zhubanov K. Kazak tili zhonindegi zertteuler. ond. 3-basylym [Research of the Kazakh language. 3 edition]. (Memlekettik tildi damytu instituty [Institute for the development of the state language], Almaty, 2010. P. 608). [in Kazakh]
- 9 Dzhabrailova V. S. K voprosu o perevode mezhdometij s anglijskogo yazyka na russkij [Revisiting the translation of interjections from English into Russian] // Aktual'nye problemy gumanitarnyh i estestvennyh nauk [Hot topics of Humanities and Natural sciences], № 5. (Moskva, 2016. P. 313). [in Russian]

Сведения об авторах:

Лазухина Л.В. – Б.Н. Ельцин атындағы Орал федералдық университетінің аспиранты, Ленин көшесі 51, Екатеринбург, Ресей.

Әбдіғалиева Т.А. – ф.ғ.д., Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті профессоры, Қажымұқан көш. 11, Астана, Қазақстан.

Lazukhina L.V. – Post-graduate student of Ural Federal University named after B.N.Yeltsin, Lenin st. 51, Ekaterinburg, Russia.

Abdygalieva T.A. – Doctor of letters, professor of L.N. Gumilyov Eurasian National University, Kajyimukan st. 11, Astana, Kazakhstan.

**«Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы.
Филология сериясы» журналында мақала жариялау ережесі**

1. **Журналдың мақсаты.** Әдебиеттану және тілтану саласындағы ғылыми зерттеу нәтижелерін, филология ғылымының өзекті мәселелерін, тіл және әдебиет саласындағы оқыту әдістемесін, ғылыми конференцияның мағыналы материалдарын, библиографиялық шолу мен сыни тақырыптағы ғылыми құндылығы бар, мұқият тексеруден өткен материалдарды жариялау.

2. **Журналда мақала жариялаушы автор** мақаланың қол қойылған 1 дана қағаз нұсқасын Ғылыми басылымдар бөліміне (редакцияға, мекенжайы: 010008, Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Қ. Сәтпаев көшесі, 2, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Бас ғимарат, 408 кабинет) және **vest_phil@enu.kz** электрондық пошталарына **Word** форматындағы нұсқаларын жіберу қажет. Мақала мәтінінің қағаз нұсқасы мен электронды нұсқалары бірдей болулары қажет.

Мақалалар қазақ, орыс, ағылшын тілдерінде қабылданады.

3. Автордың қолжазбаны редакцияға жіберуі мақаланың Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысында басуға келісімін, шетел тіліне аударылып қайта басылуына келісімін білдіреді. Автор мақаланы редакцияға жіберу арқылы автор туралы мәліметтің дұрыстығына, мақала көшірілмегендігіне (плагиаттың жоқтығына) және басқа да заңсыз көшірмелердің жоқтығына кепілдеме береді.

4. **Мақаланың көлемі** 8 беттен кем болмауы және 16 беттен аспауға тиіс.

5. **Мақаланың құрылымы:** (қағаз беті - **A4**, кітап сұлбасында, беттеу жолы бар жағынан – 20 мм. Шрифт: **Times New Roman** - нұсқасында, әріптің көлемі (кегель) - **14**);

6. **XҒТАР** <http://grnti.ru/> - бірінші жолдың сол жақтауында;

Автор(лар)дың аты-жөні – жолдың ортасында, қою кіші әріппен жазылады;

Мекеменің толық атауы, қаласы, мемлекеті (егер авторлар әртүрлі мекемеде жұмыс істейтін болса, онда әр автордың жұмыс орны қасында курсивпен жазылуы керек) – жолдың ортасында;

Автор(лар)дың **E-mail-ы** – жақша ішінде, курсивпен, жолдың ортасында;

Мақала атауы – жолдың ортасында, жартылай қою кіші әріппен жазылады;

Аңдатпа - 100-200 сөз; формуласыз, мақаланың атауын мейлінше қайталамауы қажет; әдебиеттерге сілтемелер болмауы қажет; мақаланың құрылысын (**кіріспесі, мақаланың мақсаты мен міндеттері, қарастырылып отырған сұрақтың зерттеу әдістері, нәтижелері мен талқылаулары, қорытындысы**) сақтай отырып, мақаланың қысқаша мазмұны берілуі қажет.

Түйін сөздер (6-8 сөз немесе сөз тіркесі) - Түйін сөздер мақала мазмұнын ашатын, мейлінше мақала атауы мен аннотациядағы сөздерді қайталамай, мақала мазмұнындағы көп кездесетін сөздерді қолдану қажет. Сонымен қатар, ақпараттық-ізвестіру жүйелерінде мақаланы жеңіл табуға мүмкіндік беретін ғылым салаларының терминдерін қолдану қажет.

Негізгі мәтін мақаланың мақсаты, міндеттері, қарастырылып отырған сұрақтың тарихы, зерттеу әдістері, нәтижелер/талқылау, қорытынды бөлімдерін қамтуы қажет – жола-ралық интервал - 1, азат жол «қызыл жолдан» - 1,25см, беттеу жолағы – еніне сай жасалады. Таблица, суреттер – аталғаннан кейін орналастырылады. Әр таблица, сурет қасында оның аталуы болу қажет. Сурет айқын әрі сканерден өтпеген болуы керек.

Мақаладағы формулалар тек мәтінде оларға сілтеме берілсе ғана нөмірленеді.

Жалпы қолданыста бар аббревиатуралар мен қысқартулардан басқалары міндетті түрде алғаш қолданғанда түсініктеме берілуі қажет.

Қаржылай көмек туралы ақпарат бірінші бетте көрсетіледі.

Әдебиеттер тізімі

Мәтінде әдебиеттерге сілтеме тікжақшаға алынады. Мәтіндегі әдебиеттер тізіміне сілтемелердің нөмірленуі мәтінде қолданылуына қатысты жүргізіледі: мәтінде кездескен әдебиетке алғашқы сілтеме [1, 253 б.] арқылы, екінші сілтеме [2, 182 б.] арқылы т.с.с. жүргізіледі.

Әдебиеттер тізімінде кітаптың жалпы бет көлемі көрсетіледі.

Жарияланбаған еңбектерге сілтемелер жасалмайды. Сонымен қатар, рецензиядан өтпеген басылымдарға да сілтемелер жасалмайды (әдебиеттер тізімін, әдебиеттер тізімінің ағылшынша әзірлеу үлгісін төмендегі мақаланы рәсімдеу үлгісінен қараңыз).

Мақала соңындағы әдебиеттер тізімінен кейін библиографиялық мәліметтер орыс және ағылшын тілінде (егер мақала қазақ тілінде жазылса), қазақ және ағылшын тілінде (егер мақала орыс тілінде жазылса), орыс және қазақ тілінде (егер мақала ағылшын тілінде жазылған болса) беріледі.

Авторлар туралы мәлімет: автордың аты-жөні, ғылыми атағы, қызметі, жұмыс орны, жұмыс орнының мекен-жайы, телефон, e-mail – қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде толтырылады.

7. Қолжазба мұқият тексерілген болуы қажет. Техникалық талаптарға сай келмеген қолжазбалар қайта өңдеуге қайтарылады. Қолжазбаның кейін қайтарылуы, оның журналда басылуына жіберілуін білдірмейді. Редакцияға түскен мақала жабық (анонимді) тексеруге жіберіледі. Барлық рецензиялар авторларға жіберіледі. Автор (рецензент мақаланы түзетуге ұсыныс берген жағдайда) үш күн аралығында қайта қарап, қолжазбаның түзетілген нұсқасын редакцияға қайта жіберуі керек. Рецензент **жарамсыз** деп таныған мақала қайтара қарастырылмайды. Мақаланың түзетілген нұсқасы мен автордың рецензентке жауабы редакцияға жіберіледі.

8. Төлемақы. Басылымға рұқсат етілген мақала авторларына төлем жасау туралы ескертіледі. Төлем көлемі 2018 жылға ЕҰУ қызметкерлері үшін 4500 тенге және басқа ұйым қызметкерлеріне 5500 тенге болып белгіленді.

Реквизиттер:

РГП ПХВ «Евразийский национальный
Университет имени Л.Н. Гумилева МОН РК
Столичный филиал АО «Цеснабанка»
КБЕ 16
БИН 010140003594
БИК TSES KZ KA
Счет в кодировке IBAN –
KZ 91998 BTV 0000003104

«Басылым үшін» (жіберушінің аты-жөні)

Provision on articles submitted to the journal “Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University. Philology Series”

1. Publication of carefully selected original scientific works in the fields of literary studies, linguistics, reflecting the actual problems of philology, teaching language methods and literature, the most significant materials of scientific conferences, bibliographic summaries and reviews.

2. An author who wishes to publish an article in a journal must submit the article in hard copy (printed version) in one copy, signed by the author to the scientific publication office (at the address: 010008, Republic of Kazakhstan, Astana, Satpayev St., 2. L.N. Gumilyov Eurasian National University, Main Building, room 408) and by e-mail **vest_phil@enu.kz** in Word format. At the same time, the correspondence between Word-version and the hard copy must be strictly maintained.

Language of publications: Kazakh, Russian, English.

3. Submission of articles to the scientific publication office means the authors' consent to the right of the Publisher, L.N. Gumilyov Eurasian National University, to publish articles in the journal and the re-publication of it in any foreign language. Submitting the text of the work for publication in the journal, the author guarantees the correctness of all information about himself, the lack of plagiarism and other forms of improper borrowing in the article, the proper formulation of all borrowings of text, tables, diagrams, illustrations.

4. **The volume of the article** should not exceed 18 pages (from 6 pages).

5. **Structure of the article** (page – A4 format, portrait orientation, page margins on all sides - 20 mm. Font: type - Times New Roman, font size - 14)

GRNTI <http://grnti.ru/> - first line, left

Initials and Surname of the author (s) - center alignment, italics

Full name of the organization, city, country (if the authors work in different organizations, you need to put the same icon next to the name of the author and the corresponding organization) - center alignment, italics

Author's e-mail (s)- in brackets, italics

Article title - center alignment, bold

Abstract (100-200 words, it should not contain a formula, the article title should not repeat in the content, it should not contain bibliographic references, it should reflect the summary of the article, preserving the structure of the article - introduction, problem statement, goals, history, research methods, results /discussion, conclusion).

Key words (6-8 words/word combination. Keywords should reflect the main content of the article, use terms from the article, as well as terms that define the subject area and include other important concepts that make it easier and more convenient to find the article using the information retrieval system).

The main text of the article should contain an introduction, problem statement, goals, history, research methods, results / discussion, conclusion - line spacing - 1, indent of the «red line» -1.25 cm, alignment in width.

Tables, figures should be placed after the mention. Each illustration should be followed by an inscription. Figures should be clear, clean, not scanned.

In the article, only those formulas are numbered, to which the text has references.

All abbreviations, with the exception of those known to be generally known, must be deciphered when first used in the text.

Information on the financial support of the article is indicated on the first page in the form of a footnote.

References

In the text references are indicated in square brackets. References should be numbered strictly in the order of the mention in the text. The first reference in the text to the literature should have the number [1], the second - [2], etc. The reference to the book in the main text of the article should be accompanied by an indication of the pages used (for example, [1, 45 p.]). References to unpublished works are not allowed. Unreasonable references to unreviewed publications (examples of the description of the list of literature, descriptions of the list of literature in English, see below in the sample of article design).

At the end of the article, after the list of references, it is necessary to indicate bibliographic data in Russian and English (if the article is in Kazakh), in Kazakh and English (if the article is in Russian) and in Russian and Kazakh languages (if the article is English language).

Information about authors: surname, name, patronymic, scientific degree, position, place of work, full work address, telephone, e-mail - in Kazakh, Russian and English.

6. The article must be carefully verified. Articles that do not meet technical requirements will be returned for revision. Returning for revision does not mean that the article has been accepted for publication.

7. Work with electronic proofreading. Articles received by the Department of Scientific Publications (editorial office) are sent to anonymous review. All reviews of the article are sent to the author. The authors must send the proof of the article within three days. Articles that receive a negative review for a second review are not accepted. Corrected versions of articles and the author's response to the reviewer are sent to the editorial office. Articles that have positive reviews are submitted to the editorial boards of the journal for discussion and approval for publication. Periodicity of the journal: 4 times a year.

8. Payment. Authors who have received a positive conclusion for publication should make payment on the following requisites (for ENU employees - 4,500 tenge, for outside organizations - 5,500 tenge):

Requisites:

РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева МОН РК
Столичный филиал АО «Цеснабанка»
КБЕ 16
БИН 010140003594
БИК TSES KZ KA
Счет в кодировке IBAN –
KZ 91998 BTV 0000003104

«for publication of the full name»

Положение о рукописях, представляемых в журнал «Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева. Серия Филология»

1. **Цель журнала.** Публикация тщательно отобранных оригинальных научных работ в области литературоведения и языкознания, отражающие актуальные проблемы филологических наук, методы преподавания языка и литературы, а также наиболее значительные материалы научных конференций, библиографические обзоры и рецензии.

2. **Автору, желающему опубликовать статью в журнале** необходимо представить рукопись в твердой копии (распечатанном варианте) в одном экземпляре, подписанном автором в Отдел научных изданий (по адресу: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Сатпаева, 2, Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, Учебно-административный корпус, каб. 408) и по e-mail **vest_phil@enu.kz**. При этом должно быть строго выдержано соответствие между **Word**-файлом и твердой копией.

Язык публикаций: Казахский, русский, английский.

3. Отправление статей в редакцию означает согласие авторов на право Издателя, Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева, издания статей в журнале и переиздания их на любом иностранном языке. Представляя текст работы для публикации в журнале, автор гарантирует правильность всех сведений о себе, отсутствие плагиата и других форм неправомерного заимствования в рукописи, надлежащее оформление всех заимствований текста, таблиц, схем, иллюстраций.

4. **Объем статьи** не должен превышать 16 страниц (от 8 страниц).

5. **Схема построения статьи** (страница – А4, книжная ориентация, поля со всех сторон – 20 мм. Шрифт: тип – Times New Roman, размер (кегель) - 14):

ГРНТИ <http://grnti.ru/> - первая строка, слева

Инициалы и Фамилию автора(ов)- выравнивание по центру, курсив

Полное наименование организации, город, страна (если авторы работают в разных организациях, необходимо поставить одинаковый значок около фамилии автора и соответствующей организации)

E-mail автора(ов) – в скобках курсив

Название статьи – выравнивание по центру полужирным шрифтом

Аннотация (100-200 слов; не должна содержать формулы, по содержанию повторять название статьи; не должна содержать библиографические ссылки; должна отражать краткое содержание статьи, сохраняя структуру статьи – введение, постановка задачи, цели, история, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы).

Ключевые слова (6-8 слов/словосочетаний).

Ключевые слова должны отражать основное содержание статьи, использовать термины из текста статьи, а также термины, определяющие предметную область и включающие другие важные понятия, позволяющие облегчить и расширить возможности нахождения статьи средствами информационно-поисковой системы).

Основной текст статьи должен содержать введение, постановку задачи, цели, историю, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы – межстрочный интервал – 1, отступ «красной строки» -1,25 см, выравнивание по ширине.

Таблицы, рисунки необходимо располагать после упоминания. С каждой иллюстрацией должна следовать надпись. Рисунки должны быть четкими, чистыми, несканированными. В статье нумеруются лишь те формулы, на которые по тексту есть ссылки.

Все аббревиатуры и сокращения, за исключением заведомо общеизвестных, должны быть расшифрованы при первом употреблении в тексте.

Сведения о финансовой поддержке работы указываются на первой странице в виде сноски.

Список литературы

В тексте ссылки обозначаются в квадратных скобках. Ссылки должны быть пронумерованы строго по порядку упоминания в тексте. Первая ссылка в тексте на литературу должна иметь номер [1, 153 с.], вторая - [2, 185 с.] и т.д. Ссылка на книгу в основном тексте статьи должна сопровождаться указанием использованных страниц (например, [1, 45 с.]). Ссылки на неопубликованные работы не допускаются. Нежелательны ссылки на нецензурируемые издания (примеры описания списка литературы, описания списка литературы на английском языке см. ниже в образце оформления статьи).

В конце статьи, после списка литературы, необходимо указать библиографические данные на русском и английском языках (если статья оформлена на казахском языке), на казахском и английском языках (если статья оформлена на русском языке) и на русском и казахском языках (если статья оформлена на английском языке).

Сведения об авторах: фамилия, имя, отчество, научная степень, должность, место работы, полный служебный адрес, телефон, e-mail – на казахском, русском и английском языках.

6. Рукопись должна быть тщательно выверена. Рукописи, не соответствующие техническим требованиям, будут возвращены на доработку. Возвращение на доработку не означает, что рукопись принята к опубликованию.

7. Работа с электронной корректурой. Статьи, поступившие в Отдел научных изданий (редакция), отправляются на анонимное рецензирование. Все рецензии по статье отправляются автору. Авторам в течение трех дней необходимо отправить корректуру статьи. Статьи, получившие отрицательную рецензию к повторному рассмотрению не принимаются. Исправленные варианты статей и ответ автора рецензенту присылаются в редакцию. Статьи, имеющие положительные рецензии, представляются редколлегии журнала для обсуждения и утверждения для публикации.

Периодичность журнала: 4 раза в год.

8. Оплата. Авторам, получившим положительное заключение к опубликованию необходимо произвести оплату по следующим реквизитам (для сотрудников ЕНУ – 4500 тенге, для сторонних организаций – 5500 тенге):

Реквизиты:

РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева МОН РК
Столичный филиал АО «Цеснабанка»
КБЕ 16
БИН 010140003594
БИК TSES KZ KA
Счет в кодировке IBAN –
KZ 91998 BTV 0000003104
«за публикацию ФИО»

Рәсімдеу үлгісі / Образец оформления статьи / Template

XFTAP 17.09.91; 17.07.31

А.Ж. Шәріп

*Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан
(E-mail: amantay_sh@hotmail.com)*

Хүсейін Жавид және XX ғасыр басындағы қазақ поэзиясы: рухани ізденістер мен көркемдік ерекшеліктер

Андатпа. XX ғасыр басында түркі халықтарының рухани өміріне белсене атсалысқан алдыңғы қатарлы қаламгерлер шоғыры кейінгі ұрпаққа бай әдеби мұра қалдырды. Солардың бірі – «Шығыстың Шекспирі» атанған эзербайжан ақыны, драматургы Хүсейін Жавид. Өкінішке қарай, оның шығармалары қазақ оқырманына бейтаныс болып келеді. Мұның негізгі себебі – өзара аударма тәжірибесінің жүйелі түрде жолға қойылмағандығы және қазақ-эзербайжан әдеби байланыстарын ғылыми тұрғыдан зерттеудің осы уақытқа дейін жеткілікті дәрежеде қолға алынбағандығы. Сондықтан бұл бағытта әдебиеттанушылардың алдында тың мақсаттар пен міндеттер тұр. Негізінен Низами Гәнжәуи, Абай Құнанбаев, Мырза-Фәтәли Ахундзадә секілді классиктері шығармаларынан ғана азды-көпті хабардар екі халықтың арғы-бергі әдебиетіндегі құбылыстарды ең алдымен салыстырмалы-тарихи әдіс тұрғысынан таразылау қажет. Бұл мақалада Хүсейін Жавидтің өлеңдеріндегі романтизм оның өзімен замандас қазақ ақындарының (М.Жұмабаев, М.Дулатов, С.Торайғыров, Б.Күлеев) поэзиясындағы ұқсас сарындармен ұштастыра қарастырылып, екі ел әдебиеті дамуының сол кезеңіндегі идеялық-көркемдік ізденістер көп ретте ортақ мәдени-рухани арнадан бастау алғандығы нақты мысалдармен дәлелденеді.

Түйін сөздер: ұлттық поэзия, әдеби байланыстар, романтизм, Батыс-Шығыс, адамгершілік мұраттар, түрікшілдік сарындары.

Мақала мәтінінде төмендегі бөлімдер қамтылуы қажет:

- кіріспесі,
- мақаланың мақсаты мен міндеті,
- қарастырылып отырған сұрақтың зерттеу әдістері,
- нәтижелер мен талқылаулары,
- қорытынды, шешімі.

Әдебиет тізімі

- 1 Жұмабаев М. Шығармалары: Өлеңдер, поэмалар. / М. Жұмабаев – Алматы: Жазушы, 1989. – 448 б.
- 2 Күлеев Б. Айтшы, ақ қайың. / Б. Күлеев – Алматы: Жазушы, 1969. – 324 б.
- 3 Мамедова С. Г. Джавид и романтическая свобода // Актуальные вопросы теории и практики филологических исследований. Матер. межд. науч.-прак. конф., 25-26 марта 2011 г. / С.Г. Мамедова // – Пенза-Москва-Решт: Научно-издательский центр «Социосфера», 2011. – С. 348-352.
- 4 Джафаров М. Гусейн Джавид. / М. Джафаров – Баку: Элм, 1982. – 194 с.
- 5 Торайғыров С. Екі томдық шығармалар жинағы. – Т.І. / С. Торайғыров – Алматы: Ғылым, 1993. – 280 б.
- 6 Mərdanova S.M. Hüseyn Cavidin «Azər» poemasında lirik ricətlər // Bakı universitetinin xəbərləri. Humanitar elmlər seriyası. / S.M. Mərdanova // – 2010. №3. – P. 49.
- 7 Мұқанов С. XX ғасырдағы қазақ әдебиеті. 1-бөлім (Ұлтшылдық, байшылдық дәуірі) // Классикалық зерттеулер: Көп томдық. Т. 7. / С. Мұқанов // – Алматы: Әдебиет әлемі, 2012. – 420 б.
- 8 Akimova E. Hüseyn Cavid lirikasında dekadans // 525-ci qəzet. - 2013. -13 aprel. № 64. - P. 24.
- 9 Дулатұлы М. Бес томдық шығармалар жинағы. Т.І. / М. Дулатов – Алматы: Мектеп, 2002. – 368 б.
- 10 Пашазаде И. Поэтические особенности русских переводов произведений Гусейн Джавида.

/ И. Пашазаде – Баку: Огуз Ели, 2013.- с. 192.

А.Ж. Шарип

Евразийский национальный университет им. Л.Н.Гумилева, Астана, Казахстан

Гусейн Джавид и казахская поэзия начала XX века: духовные искания и художественные особенности

Аннотация. Великолепная плеяда деятелей пера, принимавших активное участие в духовной жизни тюркских народов начала XX века, оставила будущим поколениям богатое литературное наследие. Одним из них является азербайджанский поэт и драматург Гусейн Джавид, прославившийся как «Восточный Шекспир». К сожалению, его произведения до сих пор неведомы казахскому читателю. Главная причина этого заключается в отсутствии постоянного взаимного сотрудничества в сфере художественного перевода и недостатке по сей день научных исследований о казахско-азербайджанских литературных связях. Поэтому в этом направлении перед литературоведами ставятся новые цели и задачи. Художественные явления, имевшие место в разные периоды развития литературы обоих народов, которые главным образом более или менее знакомы с произведениями классиков Низами Гянджеви, Абая Кунанбаева, Мирза-Фатали Ахундзаде, в первую очередь следует рассматривать с точки зрения сравнительно-исторического метода. В этой статье романтизм в стихах Гусейна Джавида анализируется в сочетании со схожими мотивами в поэзии его современников – казахских поэтов М.Жумабаева, М.Дулатова, С.Торайгырова, Б.Кулеева и на конкретных примерах раскрываются во многом превалирующие общие культурно-духовные источники в их идейно-художественных исканиях.

Ключевые слова: национальная поэзия, литературные связи, романтизм, Запад-Восток, гуманистические идеалы, тюркские мотивы.

A.Zh. Sharip

L.N. Gumilev Eurasian National University, Astana, Kazakhstan

Hussain Jawid and Kazakh poetry of early 20th century: spiritual quest and artistic features

Abstract. At the beginning of the twentieth century a number of leading writers, actively participating in the spiritual life of the Turkic peoples, left rich literary heritage in subsequent generations. One of them is Hussain Jawid, the Azerbaijan poet and playwright, the “East Shakespeare”. Unfortunately, his works are unfamiliar to the Kazakh reader. The main reason for this is the systematic mismatch of interpreting practices and the lack of scientific research on the Kazakh-Azerbaijan literary relations. That’s why literary critics have a lot of new goals and objectives. The phenomena in the literature of the two peoples, mainly known only by classics such as Nizami Ganzhauī, Abai Kunanbayev, Myrza-Fatali Akhundzade, should be firstly compared to the comparative-historical method. In this article, romanticism in the poems of Hussain Jawid, in conjunction with contemporary Kazakh poets (M. Zhumabayev, M. Dulatov, S.Toraigyrov, B.Kuleev), is ideologically-artistic in that period of the development of the literature of both countries, from the canal is proved by concrete examples.

Keywords: national poetry, literary relations, romanticism, West-East, moral ideals, Turkic motifs.

References

1 Zhumabaev M. Shygarmalary: Olender, poehmalar, kara sozder [Works: poems, poetries, proses] (Zhazushy, Almaty, 1989. 448 p.). [in Kazakh]

- 2 Kuleev B. Ajtshy, ak kajyn [Say, white birch] (Zhazushy, Almaty, 1969. 324 p.). [in Kazakh]
- 3 Mamedova S. G.Zhavid i romanticheskaya svoboda [Jawid and romantic freedom]. Aktual'nye voprosy teorii i praktiki filologicheskikh issledovanij. Mater. mezhdunar. nauch.-prak. konf., 25-26 marta 2011 g. [International scientific and practical conference on topical issues of theory and practice of philological research]. Penza – Moskow – Resht, 2011. – pp.348-352. [in Russian]
- 4 Dzhafarov M. Gusejn Dzhavid [Hussain Jawid] (Elm, Baku, 1982. 194 p.). [in Russian]
- 5 Torajgyrov S. Eki tomdyk shygarmalar zhinagy. T.1 [The collection of works in two volumes. T.1.] (Gylm, Almaty, 1993. 280 p.). [in Kazakh]
- 6 Mardanova S. Khusejn Dzhavidyn «Azer» poehmasynda lirik ridzhatlar [Lyric motives in the poem «Azer» Hussain Jawid], Baky universitesinin khabarlary. Khumanitar ehmlar seriyasy [Bulletin of Baku University. Series of Humanities], 3, - p. 43-49 (2010). [in Azerbaijan]
- 7 Mukanov S. XX gasyrdagy kazakh adebieti.1-bolim (Ultshyldyk, bajshyldyk dauiri) [Kazakh literature in the beginning of the 20th century. Part 1 (Nationalism, Bourgeoisie)], Klassikalyk zertteuler: Kop tomdyk. - T.7 [Classic research: multi-volume] (Adabiet alemi, Almaty, 2002).
- 8 Akimova E. Khusejn Dzhavid lirikasynda dekadans [Decadence in the lyrics of Hussain Jawid]. 525-dzhi gazet. - 2013. - 13 aprel. №64. S.24.
- 9 Dulatuly M. Bes tomdyk shygarmalar zhinagy. - T.1. [The collection of works in five volumes. Volume 1]. (Mektep, Almaty, 2002). [in Kazakh]
- 10 Pashazade I. Poeticheskie osobennosti russkikh perevodov proizvedenij Gusejn Dzhavida [Poetic features of Russian translations of Hussain Jawid's works] (Oguz Eli, Baku, 2011) [in Russian]

Автор туралы мәлімет:

Амантай Шәріп - филология ғылымдарының докторы, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры. Астана, Қазақстан.

Amantai Sharip - Doctor of Philology, professor L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan.

Редактор: Дихан Қамзабекұлы
Шығарушы редактор: І.Р. Құрманғалиев
Дизайн: Ілияс Рысбекұлы

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
ХАБАРШЫСЫ. Филология сериясы.
-2018. - 2 (123). - Астана: ЕҰУ. 197-б.
Шартты б.т. - 23.0 Таралымы - 35 дана

Мәтін мазмұнына типография жауап бермейді.

Редакция мекенжайы: 010008, Қазақстан Республикасы,
Астана қ., Қ.Сәтпаев көшесі, 2.
Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті
Тел.: (87172) 709-500 (ішкі 31-413)

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
баспасында басылды